

**SHORT ASSESSMENT OF HEALTH LITERACY (SAHL, suomeksi
TERVEYSLUKUTAIDON LYHYT ARVIOINTI)**

Nimi: _____ **Pvm:** _____

Asia	Kumpi liittyy asiaan		
1. munuainen	__virtsa	__kuume	__ei tietoa
2. ammatti	__työ	__koulutus	__ei tietoa
3. lääkitys	__instrumentti	__hoito	__ei tietoa
4. ravinto	__terveellinen	__limsa	__ei tietoa
5. keskenmeno	__menetyt	__avioliitto	__ei tietoa
6. tulehdus	__kasvi	__virus	__ei tietoa
7. alkoholismi	__riippuvuus	__vapaa-aika	__ei tietoa
8. raskaus	__syntymä	__lapsuus	__ei tietoa
9. kohtaust	__huimaut	__tyyneys	__ei tietoa
10. annostus	__uni	__määrä	__ei tietoa
11. hormonit	__kasvu	__harmonia	__ei tietoa
12. poikkeava	__erilainen	__samanlainen	__ei tietoa
13. ohjattu	__ohje	__päättös	__ei tietoa
14. hermot	__tylsistynyt	__ahdistus	__ei tietoa
15. ummetus	__tukossa	__löysä	__ei tietoa
16. diagnoosi	__arviointi	__toipuminen	__ei tietoa
17. peräpukamat	__verisuonet	__sydän	__ei tietoa
18. syfilis	__ehkäisy	__kondomi	__ei tietoa

**SHORT ASSESSMENT OF HEALTH LITERACY (SAHL, suomeksi TERVEYSLUKUTAIDON
LYHYT ARVIOINTI)**

Ohjeet haastattelijalle SAHL:n suorittamiseksi

Short Assessment of Health Literacy, SAHL, eli suomeksi Terveyslukutaidon lyhyt arviointi, sisältää 18 testikysymystä, jotka on suunniteltu arvioimaan aikuisten kykyä (lukea ja) ymmärtää yleisiä lääketieteellisiä termejä. Testi voi auttaa terveyden ammattilaisia arvioimaan aikuisen terveyslukutaidon tasoa. Testi voidaan tehdä kirjallisesti tai sitä voidaan helpottaa käyttämällä laminoituja kortteja, jolloin jokaisessa kortissa on sen yläosassa lihavoituna lääketieteellinen termi ja alaosassa kaksi assosiaatiosanaa – eli termiin liittyvä ja ei-liittyvä sana.

Ohjeita haastattelijalle:

1. Ennen testin aloittamista haastattelijan tulisi sanoa testattavalle:
“Näytän sinulle kortteja, joissa on aina kolme sanaa kussakin. Ensiksi haluaisin, että luet ylimpänä olevan sanan ääneen. Seuraavaksi minä luen kaksi alempana olevaa sanaa, ja haluaisin, että sinä kerrot minulle, kumpi näistä kahdesta sanasta on merkitykseltään lähempänä ylhäällä olevaa sanaa, tai muuten liittyy siihen selkeämmin. Mikäli et tiedä, ole hyvä ja sano ”en tiedä”. Älä siis esitä arvauksia.”
2. Näytä testattavalle ensimmäinen kortti.
3. Haastattelijan tulisi sanoa testattavalle:
“Nyt, ole hyvä ja lue ylimmäinen sana ääneen.”
4. Haastattelijalla tulisi olla tulospaperi, johon hän laittaa testattavan vastaukset ylös. Sitä tulisi pidellä niin, ettei testattava voi nähdä sitä tai muutoin häiriintyä tulosten ylös merkitsemisestä.
5. Haastattelija lukee sitten termiin liittyvän ja ei-liittyvän sanan (kaksi sanaa kortin alaosassa) ja sanoo:
“Kumpi näistä kahdesta sanasta liittyy läheisemmin yllä olevaan sanaan? Mikäli et tiedä vastausta, ole hyvä ja sano ’en tiedä’.”
6. Haastattelija voi toistaa ohjeet, jotta testattava ymmärtää täysin, kuinka testi toimii.
7. Jatka testiä loppujen korttien kanssa.
8. Saadakseen vastauksen oikein, testattavan pitää sekä osata lukea sana ääneen että yhdistää siihen oikea sana alemmista kahdesta. Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen. Kun testi on tehty, haastattelijan tulee laskea pisteet yhteen, jotta saadaan selville SAHL-tulos.
9. Jos tulos on 0-14 pistettä, se tarkoittaa, että testattavan terveyslukutaito on todennäköisesti huono.

Oikeat vastaukset:

1. munuainen – virtsa
2. ammatti – työ
3. lääkitys – hoito
4. ravinto – terveellinen
5. keskenmeno – menetys
6. tulehdus – virus
7. alkoholismi – riippuvuus
8. raskaus – syntymä
9. kohtaus – huimaus
10. annostus – määrä
11. hormonit – kasvu
12. poikkeava – erilainen
13. ohjattu – ohje
14. hermot – ahdistus
15. ummetus – tukossa
16. diagnoosi – arviointi
17. peräpukamat – verisuonet
18. syfilis – kondomi